

בסיעתא דשמיא

שיעורים בכומדות וחסידות

שנאמרו בבית המדרש "בית אהרן"
רחוב הרב ברים 5 ביתר עילית

הרב שמעון שפיצר שליט"א

הרה"ק רבי ישעיה מקרעסטיר זיע"א

ניתן לשמוע בקו ישיר 0732951337

www.kolhalashon.com

**ניתן להאזין לשיעורים
בקול הלשון**

03-6171111

**להורדת הקונטרס
באתר קול הלשון
www.kolhalashon.com**

הרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה מקרעסטיר זיע"א ג' אייר תרפ"ה

גדולים צדיקים במיתתן

זרם האנשים הנוהר לציונו של הצדיק בפרט ביום ההילולא, עולה וגואה משנה לשנה, ובאותה מדה סיפורי הישועות הולכים ומתרבים. בשנת תשע"ו נדפס ספר על תולדות הצדיק, בו פורסם מעשה ביהודי שהיו לו בנים ולא בנות. כשבנו הקטן הגיע לגיל י"ד, נסע האב לציון הקדוש והבטיח שאם תיוולד לו בת, יקרא אותה בשם 'שרה' כשם הרבנית. ויהי לתקופת השנה ונולד לו בת ביום ג' אייר - יומא דהילולא.

רכבת בקרעסטיר דום

מפורסם היה בסעודות המלוה מלכה שהיה עורך כיד המלך, אשר היו מתחילות בחצות ליל, משום שרק עם יציאת השבת היו מתחילים בהכנותיה של הסעודה, ואף היו שוחטים אז עופות ובהמות לכבוד המשתתפים, והיו האנשים באים עם הרכבת [באן] מכל הכפרים והעיירות להשתתף עמו בסעודתא דדוד מלכא משיחא.

סיפרו עדים נאמנים שזכו להשתתף באותן סעודות, שבתחילה היה להם קושי גדול בדבר, כי הרכבת לא היתה עוצרת בקרעסטיר שהיתה נחשבת כעיירה קטנה, אלא ממשיכה היתה בנסיעה עד לאיהל, שם היתה עוצרת, ומשם היו צריכים לחזור כברת דרך בעגלה.

באו אלו אל הצדיק, וביקשו ממנו שיפנה אל המושבים בחוטים ויבקש מהם להוסיף תחנה ליד קרעסטיר כדי שהרכבת תעצור שם. פנה הצדיק אל אחד מעובדי הרכבת והעביר לו את הבקשה. הצטחק האיש באמרו: הלא גם אצל הערים הגדולות מקרעסטיר אין הרכבת עוצרת, כך שאם אפנה עם הבקשה אל ועדת הרכבת העליונה, יצחקו עלי ועל בקשתי. הצדיק לא הרפה וביקש ממנו שינסה להשתדל בשביל כך. האיש אכן פנה עם הבקשה אל ועדת הרכבת, וכפי שציפה שיהיה, כך היה. הם צחקו עליו ושלחו אותו בבושת פנים...

ימות השבוע חלפו עברו, הגיע מוצאי שבת, הרכבת נסעה כהרגלה בדרך העוברת את קרעסטיר, ומה גדול היה הפלא שכיון שהגיעה לקרעסטיר, היא נעצרה על מקומה מבלי יכולת להמשיך בנסיעתה. עובדי הרכבת התחילו לחקור ולדרוש כדי למצוא את מקור התקלה, וביני לביני ירדו כל החסידים מהרכבת ונכנסו במרוצה לקרעסטיר.

עבר שבוע ושוב חזר המאורע על עצמו. כך חזר הדבר שבוע אחרי שבוע, עד שהנהלת הרכבת התחילה לחשוד שהיהודים מניחים דבר מה על פסי הרכבת כדי לעצרה, אבל כשבדקו, לא מצאו שם מאומה. אז הגיעו למסקנא שיש לצדיק יד בדבר, ונכנעו לבקשת הצדיק לקבוע שם תחנה.

עדותו של קטר הרכבת

הרה"ח ר' מנדל רובין ז"ל סיפר שבשנת תש"ל נסע ברכבת לציונו של הצדיק בקרעסטיר, והנה כשהתקרבה הרכבת לקרעסטיר, שמע כרוז בהול יוצא מפי הקטר: בדרא קרעסטיר (בדרא הוא שמה של הכניסה לקרעסטיר). שאל את הקטר לפשר הדבר, הן לא בכל תחנה הוא מכריז את שם העיר הקרובה, ובוודאי לא בבהלה כזאת.

אמר לו הקטר: הרואה כמה שנים אני עובד כאן? אני עוד שירתתי כקטר כשהצדיק מקרעסטיר עדיין היה חי (להזכיר, הוא נסתלק בשנת תרפ"ה). אני זוכר איך פעם הרכבת עצרה ליד קרעסטיר ולא יכלה להמשיך. כל מי שהיה צריך לרדת בתחנה כבר ירד, אך הרכבת עדיין ממאנת לנוע. בלית ברירה ירדו כל הנוסעים מהרכבת והמתינו לרכבת אחרת שתבוא במקומה. לפתע ראיתי מישהו מנמנם על מקומו. שאלתי: לאן אתה צריך. אמר לי: לקרעסטיר. אמרתי לו: אנו בקרעסטיר, אתה יכול לרדת. האיש ירד, ומיד חזרה הרכבת לפעול. הקטר הגוי סיים את סיפורו ואמר: וכי צריך אני שהרכבת תיתקע שוב?! לכן כל פעם שאני עוצר בקרעסטיר, אני מכריז שכל מי שצריך לרדת שיירד.

הצדיק עוצר את הרכבת

עוד היה מעשה ביהודי שהיה אצל הצדיק מקרעסטיר ונחפז לחזור לביתו. עמד מוכן ליד הצדיק עם קוויטל ופדיון, אך הצדיק נתנמנם. האיש נלחץ בלבו משום שרצה להספיק את הרכבת הבאה, וזמנו היה דחוק ביותר. לפתע ננער הצדיק ואמר: מורי ורבי הרה"ק רבי צבי מליסקא זיע"א היה בכוחו לעצור את הרכבת לכמה זמן שהיה חפץ. אף לי יש בכוח לעוצרה עכ"פ לעשר או חמש עשרה מינוטין [דקות]. הצדיק לקח את הקוויטל והפדיון ושלח את החסיד לחיים ולשלום. כשהגיע החסיד לתחנת הרכבת, ראה שהרכבת, שכבר היתה צריכה להיות אז הרחק מקרעסטיר, עומדת שם תקועה. הוא עלה עליה והרכבת פתחה בנסיעתה.

צדיק גוזר והקב"ה מקיים – סילוק מכת העכברים

בענין תמונתו שכפי הידוע משמשת כסגולה לסילוק עכברים, כדאי להביא את סיפור הדברים כהווייתן. בסביבתו היו יהודים בעלי אוצרות של תבואה שנחלו הפסדים גדולים בעקבות מכות של עכברים. אחד מהם היה הרה"ח ר' שלמה אנגיל ז"ל שהיא מקושר אליו בלבו ובנפשו. בא אל הצדיק לבקש ממנו עצה להנצל ממכת העכברים.

נענה לו הצדיק: במדרש (פרשת עקב ג, ג) מובא מעשה ברבי פנחס בן יאיר, שבאו להלין אצלו על העכברים שמזיקים את התבואה, אמר שהוא בגלל שאין מקפידים על המעשרות כדבעי. התחילו להקפיד על המעשרות, ונסתלקו העכברים. הגיב החסיד בתמיהה: הלא אני מקפיד לרשום את כל הכנסותיי על גבי פנקס ומפריש מהן לא מעשר, אלא חומש. חצי חומש אני מביא לרבי, ואת החצי השני אני מחלק לעניים. היתכן אפוא שאענש כך במכת עכברים!?

ביקש הצדיק לבדוק את הפנקס, וכשבדק וראה שהצדק עמו, אמר בלשון מבהילה: צודק הנך בטענתך כלפי הקב"ה ועליך לבוא בדין תורה עמו. ובכן, איני יכול לפסוק לבדי דין תורה חמוד כזה. אצטרך להעמיד בית דין. החסיד נבהל כששמע דיבורים כאלה, וביקש לוותר על הכל. אבל הצדיק לא הרפה - "חייבים לערוך דין תורה" אמר. הוא ביקש ממנו שייכנס לבית המדרש, שם ימצא את שני חתניו ואת האב"ד הגאון ר' משה גינז זצ"ל, יושיב אותם יחד והם יערכו לו דין תורה...

החסיד עשה כדברי הצדיק, וכששמעו הדיינים את טענתו כלפי הקב"ה, יראו לפסוק את דינו. אבל פקודת הצדיק חזקה עליהם, ובלית ברירה כתבו שלפי הנראה להם על-פי דין תורה, ראוי לו לאותו חסיד שהעכברים לא יזיקו לו את תבואתו. כשהביא את פסק הדין אל הצדיק, רשם בשוליו: הנני מצטרף לכל הנ"ל הק' ישעיה ב"ר משה שהיה משמש בקודש אצל הצדיק מליסקא.

החסיד ר' שלמה אנגיל חזר לבית האוצר שלו ותלה את פסק הדין על הקיר, והנה ראה לפתע איך נחיל של עכברים יוצא בשורה מחנותו ועובר לאיטליז של בשר בבעלותו של גוי. לא נותר עכבר אחד בכל רשותו. למחרת פגש בו הגוי והתאונן בפניו על שפתאום הציף נחיל שעכברים את חנותו. אמר לו החסיד: איני יודע על מה אתה שח, אצלי אין שום עכבר. אב"ד סאקווירא הגה"ח ר' משה ניישלאס זצ"ל העיד, שהוא עצמו עוד זכה לראות את פסק הדין תלוי על הקיר בבית אוצרות התבואה של ר' שלמה אנגיל.

התמונה גנובה היא מאתו

ובענין סגולת תמונתו של הצדיק, כתבו חוקרי תולדותיהם של צדיקים, שאין לה שום שייכות לסיפור הדברים, ואדרבה, גנובה היא מאת הצדיק. כי הצדיק הקפיד עד מאוד, על-פי קבלה מרבו הרה"ק מליסקא, שלא יצלמוהו. עד כדי כך, שלפי עדות נכדו כאשר בא אליו פעם אחד עם מכונה גדולה (מצלמה בת זמנם) והתחנן בפניו שיניחנו לצלמו כי הוא רוצה להתפרנס ממכירת תמונתו, לא הניח לו הצדיק בשום אופן. אותו איש לא שמע לדברי הצדיק, וצילמו, ובדרכו חזרה לביתו, אירע לו אסון ונפטר. כך שאין בשום אופן לייחס את מקור הסגולה של תליית תמונת הצדיק בצדיק עצמו, שהרי הוא לא הסכים אפילו שיצלמוהו.

התמונה המפורסמת שנמצאת בידינו, היא כאשר נקבע הגבול בין קרעסטיר לצאנז, וברצותו לנסוע לרבו הרה"ק מצאנז זיע"א הוכרח להוציא פספורט (דרכון) עם תמונה. אמנם בתחילה ניסה להפעיל שתדלנות שלא יצלמוהו, אך הדבר לא הועיל לו. בליית ברירה הגיע להצטלם, אך לזאת ניאותו לו, שיפנה את פניו הצדה (כי אז לפי חלק מהפוסקים אין חשש מאחר שאין רואים את כל פרצוף הפנים) ושיהיה לבוש עם מגבעתו. היו שם ארבעה חסידים שהתלוו אל הצדיק, ביקשו מאנשי הרשות שיעשו ששה עותקים מהתמונה, והסכימו להם, שני עותקים לקחו אנשי הרשות לעצמם בשביל הפספורט, ואת הארבעה הנותרים העבירו לאותם חסידים.

כשהצדיק נסתלק מן העולם, באמצע ימי השבעה, קרא בנו של הצדיק לכל ארבעת החסידים וביקש מהם שיחזירו לו את התמונות והוא יתן להם תמורתן חפץ אחד מחפצי אביו. כל הארבעה החזירו את התמונות שברשותם, אלא שתוך כדי העברת התמונות לרשות הבן, שלח אחר את ידו באחת התמונות וגנבה, וממנה באו כל התמונות הנמצאות היום בשוק. לאחר זמן כבר היה מי שדאג להפיץ את השמועה שהתמונה מועילה להבריא את העכברים. כשאמרו לאחד מחתני הצדיק מקרעסטיר, הגה"צ מהדלין זצ"ל, שהעולם אומרים שהתמונה מועילה להבריא את העכברים, התבטא בהלצה: אם לא למענו מעש. לא ניחא ליה לחותני בתמונה זו, אבל אם בגלל המעיזי [העכברים], שמא ראוי להחזיק את התמונה.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן